

Impact of Internal Audit Quality on the Financial Performance of Insurance Companies

HamidReza Ganji ^{1,*}, Fatemeh Ferdowsmakan²

¹Assistant Professor, Department of Accounting, Faculty of Social and Economic Sciences, Al-Zahra University, Tehran, Iran

²Master's Student, Department of Accounting, Faculty of Social and Economic Sciences, Al-Zahra University, Tehran, Iran

Abstract

OBJECTIVES & BACKGROUND: Internal auditing is an independent, objective assurance & consulting activity designed to add value & improve an organization's operations. It helps an organization accomplish its objectives by bringing a systematic, disciplined approach to evaluate & improve the effectiveness of risk management, control & governance processes. Increasing financial performance requires the use of adequate internal audit practices. The purpose of this research is to determine the effect of internal audit quality on financial performance in insurance companies.

METHODS: The statistical population of the current research is listed insurance companies whose audit committee & internal audit unit information has been disclosed on the Kodal website. Internal audit quality from the perspective of internal auditor's qualification, internal auditor's independence & internal audit's efficiency were also considered as independent variables. To measure the internal audit independence criterion from the audit committee independence index, for internal audit competence from the financial expertise of the director of the internal audit unit & also, to measure the efficiency of internal audit, the size of the internal audit unit was used as an index. Return on assets ratio was used to measure financial performance. The data of this dependent variable was obtained from the audited annual financial statements of insurance companies. Multiple linear regression analysis is used as data analysis techniques.

FINDINGS: The results of this research showed that the independence of internal audit has no significant effect on the financial performance of insurance companies. On the

contrary, the competence of internal audit & the efficiency of internal audit have a significant positive effect on the financial performance of insurance companies.

CONCLUSION: This study aimed to increase the importance of internal audit for insurance companies. Based on the above findings, this study provides regulators & policymakers with insights into the importance of internal audit quality in enhancing financial performance.

Keywords: Insurance -Financial Performance - Internal Audit Quality - Insurance Companies.

زودیند ویدایش خننده

تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر عملکرد مالی شرکت‌های بیمه

حمیدرضا گنجی^{۱*}، فاطمه فردوس‌مکان^۲

^۱ استادیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

چکیده

پیشینه و اهداف: حسابرسی داخلی یک فعالیت مستقل، اطمینان بخش واقع بینانه و مشاوره ای می باشد که برای ارزش افزایی و بهبود عملیات سازمان طراحی شده است. حسابرسی داخلی با فراهم ساختن رویکردی سیستماتیک و روش مند برای ارزیابی و بهبود اثربخشی فرآیندهای راهبری، مدیریت ریسک و کنترل، سازمان را در دستیابی به هدف‌هایش یاری می‌کند. افزایش عملکرد مالی یکی از اهداف سازمانها می باشد که بکارگیری شیوه های حسابرسی داخلی کافی به دستیابی آن کمک خواهد نمود. هدف از این پژوهش، تعیین تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر عملکرد مالی در شرکت‌های بیمه است.

روش‌شناسی: جامعه آماری پژوهش حاضر شرکت‌های بیمه‌ای بورسی که اطلاعات کمیته حسابرسی و واحد حسابرسی داخلی آنها در سایت کدال افشا شده باشد. کیفیت حسابرسی داخلی از منظر صلاحیت حسابرس داخلی، استقلال حسابرس داخلی و کارایی حسابرسی داخلی به عنوان متغیرهای مستقل در نظر گرفته شدند. برای اندازه‌گیری معیار استقلال حسابرسی داخلی از شاخص استقلال کمیته حسابرسی، برای صلاحیت حسابرسی داخلی از تخصص مالی واحد حسابرسی داخلی و همچنین برای اندازه‌گیری کارایی حسابرسی داخلی از اندازه واحد حسابرسی داخلی به عنوان شاخص استفاده شد. نسبت بازده دارایی برای اندازه‌گیری عملکرد مالی استفاده شد. داده‌های متغیر وابسته از صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده شرکت‌های بیمه بورسی به دست آمد و با تکنیک رگرسیون خطی چندگانه داده ها تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج این پژوهش نشان داد که استقلال حسابرسی داخلی تأثیر معناداری بر عملکرد مالی شرکت‌های بیمه ندارد. در مقابل صلاحیت حسابرسی داخلی و کارایی حسابرسی داخلی تأثیر مثبت معناداری بر عملکرد مالی شرکت‌های بیمه دارد.

نتیجه‌گیری: این مطالعه با هدف افزایش اهمیت حسابرسی داخلی برای شرکت های بیمه انجام شد. بر اساس یافته های پژوهش، این مطالعه بینش هایی را در مورد اهمیت کیفیت حسابرسی داخلی و نقش آن در افزایش عملکرد مالی به تنظیم کنندگان و سیاستگذاران ارائه می دهد.

کلیدواژه ها: بیمه، شرکت‌های بیمه، عملکرد مالی، کیفیت حسابرسی داخلی.

حسابرسی داخلی به عنوان یکی از ارکان اصلی نظام حاکمیت شرکتی نقش کلیدی در ارتقای شفافیت مالی و مدیریت ریسک سازمانها ایفا می کند. هدف اصلی حسابرسی داخلی کمک به مدیریت و هیئت مدیره در انجام مسئولیت هایشان از طریق ارائه بینش ها و توصیه هایی برای بهبود عملکرد سازمان است. در صنعت بیمه که به دلیل ماهیت خاص فعالیت های آن با پیچیدگی های مالی و مقرراتی متعددی مواجه است، حسابرسی داخلی می تواند تأثیر قابل توجهی بر عملکرد مالی شرکت ها داشته باشد. افزایش عملکرد مالی مستلزم بکارگیری شیوه های حسابرسی داخلی کافی است (Ahmeti, et al 2022). در زمینه آخرین تغییرات قانونی، درک اهمیت عملکرد حسابرسی داخلی و توانایی آن در کمک به بهبود عملکرد مالی، ضروری است. همچنین، استراتژی های مالی و اداری یک سازمان نیازمند سیستم حسابرسی داخلی است که در افزایش سیستم کنترل داخلی، بهبود فرآیند مدیریت ریسک و رضایت مندی استفاده کنندگان از خدمات حسابرسی داخلی، نقش بااهمیتی دارند و موجب ارتقا سیستم مسئولیت پذیری مدیران اجرایی و کارمندان در قبال ذینفعان می گردد. تعریف ارائه شده از حسابرسی داخلی توسط انجمن حسابرسان داخلی IIA نیز بر استقلال، بی طرفی، اطمینان بخشی، مشاوره، ارزش افزایی و بهبود عملیات سازمان تاکید دارد.

کیفیت حسابرسی داخلی می تواند به کاهش خطاها و تخلفات کمک کند، و از طریق بهبود تصمیم گیری های مدیریتی و افزایش شفافیت، به افزایش بهره وری و بهبود سودآوری منجر شود (Ahmadi, et al 2021). در عین حال، شرکت های بیمه ای که از حسابرسی داخلی قوی برخوردارند، معمولاً اعتماد بیشتری از سوی سرمایه گذاران، بیمه گذاران و نهادهای نظارتی به دست می آورند. همچنین، برای دستیابی به نتایج مطلوب در یک شرکت، اکتفا به وجود یک واحد حسابرسی داخلی کافی نبوده بلکه کیفیت واحد حسابرسی داخلی که نقش مهمی را ایفا می کند، نیز حائز اهمیت است. از سویی، شرکت ها از مؤلفه کیفیت حسابرسی داخلی در دستیابی به نتایج موثر تجاری می توانند استفاده کنند. در نتیجه، احتمال بیشتری برای دستیابی به عملکرد بهتر و رشد سازمانی در بلندمدت دارند. در نهایت می توان کیفیت حسابرسی داخلی را عامل مهمی در تعیین شفافیت اطلاعات حسابداری و اثربخش بودن عملکرد مالی سازمان دانست (Ahamdi, et al 2016).

مباحث گسترده ای در خصوص کیفیت حسابرسی داخلی بیان شده و در رابطه با معیارهای سنجش کیفیت حسابرسی داخلی نیز پژوهش های متعددی صورت گرفته است. همچنین، در سال های اخیر توجه به نقش حسابرسی داخلی در بهبود فرآیندهای مالی و کاهش ریسک ها در سازمانها افزایش یافته است. اهمیت این موضوع به ویژه در صنعت بیمه قابل توجه است، چرا که شرکت های بیمه در مواجهه با ریسک های مالی و قانونی پیچیده، نیاز به سیستم های حسابرسی داخلی مؤثر و کارآمد دارند تا از صحت گزارش های مالی و انطباق با مقررات اطمینان حاصل کنند. اثربخشی و ارزش افزوده ای که واحد حسابرسی داخلی برای سازمان ایجاد می کند، مستقیماً به کیفیت عملکرد آن بستگی دارد. در استانداردهای جهانی (Global Internal Audit Standards (GIAS (۲۰۲۵) نیز به طور مفصل به موضوع کیفیت حسابرسی داخلی پرداخته شده است و آن را می توان به دو سطح تقسیم کرد: ۱. کیفیت در سطح واحد حسابرسی داخلی: این سطح به ساختار، سیاست ها، فرآیندها و منابع کلی واحد حسابرسی داخلی مربوط می شود. ۲. کیفیت در سطح مأموریت های حسابرسی: این سطح به نحوه برنامه ریزی، اجرا و گزارش دهی هر مأموریت حسابرسی داخلی به طور جداگانه مربوط می شود. استانداردهای مذکور در حوزه III: راهبری واحد حسابرسی داخلی و حوزه IV: مدیریت واحد حسابرسی داخلی به طور خاص به الزامات مربوط به مدیریت کیفیت می پردازند و اصل ۱۳: بهبود کیفیت: نیز بیان می کند که واحد حسابرسی داخلی باید برنامه ای برای اطمینان بخشی

و بهبود کیفیت داشته باشد که تمام جنبه‌های واحد حسابرسی داخلی را پوشش دهد. در تحقیقات آکادمیک نیز دیدگاه‌های دیگری نیز برای کیفیت حسابرسی داخلی مطرح شده است. به‌طور خاص، کیفیت بالای حسابرسی داخلی می‌تواند منجر به شفافیت بیشتر در گزارش‌دهی مالی، بهبود تصمیم‌گیری‌های استراتژیک و در نهایت افزایش کارایی و سودآوری شرکت‌های بیمه شود. (Hajiha, et al (2016).

استفاده از چارچوب GIAS به عنوان مبنا و در نظر گرفتن بینش‌های ارائه شده در تحقیقات آکادمیک می‌تواند منجر به ارزیابی جامع‌تر و اقدامات مؤثرتری برای بهبود کیفیت شود. در حالی که استانداردهای حرفه‌ای مانند GIAS چارچوب عملی و الزامات اساسی برای کیفیت را ارائه می‌دهند، تحقیقات آکادمیک اغلب به دنبال بررسی عمیق‌تر عوامل مؤثر بر کیفیت با استفاده از روش‌های کمی و کیفی متنوع برای جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها، ارائه مدل‌های نظری برای سنجش آن، بررسی پیامدهای کیفیت پایین در سطح سازمانی و یافتن روابط علت و معلولی بین عوامل مختلف و کیفیت حسابرسی هستند. در عمل، ترکیبی از رویکردهای مبتنی بر استانداردها و یافته‌های تحقیقات آکادمیک می‌تواند به سازمان‌ها در درک و ارتقای کیفیت حسابرسی داخلی خود کمک کند. کیفیت حسابرسی داخلی به طور بالقوه می‌تواند تأثیر مثبتی بر عملکرد مالی شرکت‌ها داشته باشد. مبانی نظری حاکمیت شرکتی و مدیریت ریسک از این ارتباط حمایت می‌کنند. با این حال، سنجش دقیق این تأثیر و تعیین رابطه علت و معلولی قطعی، به دلیل پیچیدگی‌های موجود و تأثیر عوامل متعدد بر عملکرد مالی، چالش‌برانگیز است و نیازمند تحقیقات دقیق‌تر و جامع‌تر در طول زمان می‌باشد.

بنابراین، شناسایی چالش‌ها و فرصت‌های موجود در این زمینه می‌تواند به شرکت‌های بیمه کمک کند تا با بهبود کیفیت حسابرسی داخلی، به نتایج مالی بهتری دست یابند و در برابر ریسک‌های مختلف عملکرد خود را تقویت کنند. با این حال، با وجود اهمیت زیادی که حسابرسی داخلی دارد، ارتباط دقیق و معنادار بین کیفیت حسابرسی داخلی و عملکرد مالی شرکت‌ها در صنعت بیمه به‌طور کامل در تحقیقات مورد بررسی قرار نگرفته است. برخی از شرکت‌ها ممکن است بر اساس تجارب گذشته خود اهمیت کمی به کیفیت حسابرسی داخلی دهند، در حالی که سایر شرکت‌ها ممکن است تلاش کنند تا فرآیندهای حسابرسی داخلی را تقویت کرده و از آن به عنوان ابزاری برای بهبود عملکرد مالی استفاده کنند.

از آنجایی که به صورت اختصاصی در پژوهش‌های پیشین به بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر عملکرد مالی شرکت‌های بیمه پرداخته نشده است و با توجه به این موضوع که تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر شرکت‌های بیمه، می‌تواند منجر به اطمینان و تسهیل فعالیت‌های اقتصادی گردد و از سوی دیگر بررسی اختصاصی صنعت بیمه به عنوان یک نهاد مالی اثرگذار و مهم منجر به تقویت کشور از بعد اقتصادی شود، در این پژوهش قصد داریم تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی برای عملکرد بر اساس نتایج مالی و غیرمالی شرکت‌های بیمه و همچنین راهبرد توسعه مستمر آن را بررسی کنیم. در راستای پوشش خلأ تحقیقاتی موجود در زمینه چگونگی تأثیرگذاری کیفیت حسابرسی داخلی بر عملکرد مالی شرکت‌های بیمه، پژوهش حاضر بر آن است تا به این سوال بپردازد که آیا بین کیفیت حسابرسی داخلی و عملکرد مالی شرکت‌های بیمه ارتباط معناداری وجود دارد؟

در ادامه، پس از بررسی مبانی نظری و پیشینه پژوهش، فرضیه‌ها و روش‌های به کار گرفته شده جهت آزمون فرضیه‌ها ارائه می‌گردد. در پایان نیز پس از ارائه یافته‌های پژوهش، به بحث و نتیجه‌گیری پیرامون موضوع پژوهش پرداخته می‌شود.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

بیشتر شرکت‌ها تمرکز خود را در زمینه وظیفه اصلی حسابرسی داخلی به بررسی سیستم کنترل داخلی و قابل اتکاء بودن اطلاعات صورت‌های مالی معطوف کرده‌اند. از این جهت که مدیریت معمولاً اهدافی را تعیین می‌کند و در رسیدن به این اهداف، با یک سری ریسک‌هایی مواجه است. برای اینکه بتواند این ریسک‌ها را مدیریت کند، کنترل داخلی مناسب برای آن وضع می‌کند و مسلماً مکانیزمی برای ارزیابی این کنترل‌ها که در جهت رسیدن به اهداف سازمان تعیین شده، ضروری است. این مکانیزم همان حسابرسی داخلی است. آنچه مورد انتظار ذی‌نفعان است، این که اطلاعات و گزارش دریافتی عاری از اشتباهات و تحریفات با اهمیت باشد و اینکه منابع سازمان در راستای اهداف و ایجاد ارزش افزوده برای سازمان به کار رود. (Hajih, et al (2016).

حسابرسی داخلی در کنار وظایفی که شامل کشف و بررسی تقلب بود، به بررسی کارایی عملیات، قابلیت اتکای فناوری اطلاعات، اثربخشی و کارایی معاملات، کمک به بهبود فرآیندها و عملیات شرکت و نظارت بر رضایت مندی ذی‌نفعان می‌پردازند. به عبارتی دیگر، دامنه فعالیت حسابرسان داخلی به مراتب از فضای کنترل مالی و نقش مباشرتی فراتر رفته است. (Alikhani, et al (2021). از این زمان حسابرسان داخلی هم موقعیت موجود را درک کرده و تصمیم گرفتند که در ساختار سازمانی، نقش پویاتری داشته باشند و خدمات متنوع‌تری را ارائه دهند. مدیریت نیز به گسترش خدمات ارائه شده از سوی آنها واکنش مثبت نشان داده و حسابرسان داخلی نقش و اهمیت بیشتری در بهبود عملکرد مالی شرکت‌ها پیدا کردند (Abbott, 2016).

خدمات حسابرسی داخلی فقط یکی دیگر از اجزای ساختار حاکمیت شرکتی و یک جنبه مهم از سیستم نظارتی برای محافظت از منافع سهامداران و خدمت به سایر ذینفعان در شرکت‌های عمومی در سراسر جهان است. بنابراین، حسابرسی داخلی از طریق نقشی که در توسعه فعالیت‌های کاری در سازمانها دارد، نقش مهمی در حفظ دارایی‌های شرکت‌ها و به حداکثر رساندن ثروت مالکان و به صورت کلی در عملکرد مالی شرکت پیدا کرده است (Kokabi, et al (2023). از آنجایی که حسابرسان داخلی بیان می‌کنند که حسابرسی داخلی به سازمانها کمک می‌کند تا به اهداف خود دست یابند، پس می‌توان گفت که حسابرسی داخلی یک ابزار مدیریتی است که برای ارائه شواهدی در مورد کاهش و حذف موارد مشکل‌دار برای بهبود عملکرد کلی سازمان استفاده می‌شود. حسابرسی داخلی با فعالیت خود به دنبال افزایش ارزش سازمان از طریق مدیریت ریسک در سطوح مختلف سازمان و همسو کردن اهداف حسابرسی داخلی با اهداف استراتژیک سازمان است. علاوه بر این، حسابرسان داخلی می‌توانند با حصول اطمینان از استفاده کارآمدتر و موثرتر از منابع انسانی و ارتقای کیفیت برای دستیابی به اهداف اعلام شده شرکت‌ها از قبیل شرکت‌های بیمه، مدیریت را در تمام سطوح سازمان یاری کنند. به طور کلی شناسایی راه‌هایی برای بهبود کارایی شرکت و کمک به کاهش سربار می‌تواند با یک حسابرسی داخلی مؤثر امکان‌پذیر شود، زیرا یک حسابرسی داخلی مؤثر همچنین می‌تواند از شرکت با زیانهای احتمالی محافظت کند که می‌تواند بر عملکرد مالی شرکت تأثیر بگذارد (Saithip & Kornchai, 2022).

در راستای تاکید بر تأثیر قابل توجهی که کیفیت حسابرسی داخلی بر عملکرد شرکت دارد، عملکرد شرکت به صورت ترکیبی از معیارهای مالی و غیرمالی است که در مورد میزانی که سازمان به اهدافش رسیده، اطلاعات می‌دهد (Alaaraaj, 2018). به علاوه، عملکرد شرکت مربوط به خروجی‌های واقعی که می‌توان براساس اهداف گفته شده با بکارگیری استراتژی‌های مناسب، آن را سنجید. (Bigler et al (2022) که شامل ارزیابی منتفع شدن اعضای

سازمانی از نظر درآمد، سود، رشد، توسعه و ... می شود و همچنین عملکرد شرکت منعکس کننده اثربخشی، کارایی و قابلیت انطباق فعالیت های شرکت با زمینه های متنوع کسب و کار می باشد. شرکت ها با عملکرد مالی عالی می توانند به اهداف و نتایج افزایش سود، ارتقای کیفیت محصولات و ... دست یابند. بر همین اساس، عملکرد شرکت، دستیابی به اهداف سازمانی در رابطه با سودآوری بلندمدت، رضایت شغلی، بهره وری بالای کارمندان، شهرت و مواردی از این قبیل می باشد (Saithip & Kornchai, 2022). برای بهبود عملکرد مالی به عنوان استراتژی اجرایی اصلی سیستم حسابداری، کیفیت حسابرسی داخلی برای هر سازمانی به عنوان عوامل مهم و حیاتی که به مدیریت در دستیابی منابع مؤثر و تأیید عملکرد هر بخش کمک می کند و به عنوان عامل منعکس کننده کیفیت گزارش های مالی یا اطلاعاتی است که توسط موسسات برای ایجاد اطمینان در بین ذینفعان نگهداری می شود و همچنین نشان دهنده کارایی و اعتبار بخش حسابرسی داخلی در ساختار حاکمیت شرکتی شرکت ها است.

از منظر نظریه نمایندگی، حسابرسی داخلی با کیفیت بالا می تواند به عنوان یک مکانیسم نظارتی مؤثر، هزینه های نمایندگی ناشی از تضاد منافع بین مدیران و سهامداران را کاهش دهد. حسابرسی با ارائه اطلاعات قابل اعتماد و ارزیابی بی طرفانه عملکرد مدیران، می تواند شفافیت را افزایش داده و تصمیمات سرمایه گذاری بهینه را تسهیل کند (Meckling, 1976 & Jensen). از منظر نظریه ذینفعان، کیفیت بالای حسابرسی داخلی می تواند با اطمینان بخشی به طیف وسیعی از ذینفعان (از جمله اعتباردهندگان، مشتریان و کارکنان) در مورد سلامت مالی و عملکرد مسئولانه شرکت، اعتماد آن ها را جلب کرده و در بلندمدت به عملکرد مالی پایدارتر منجر شود (Freeman, 1984). از منظر نظریه مبتنی بر منابع، یک واحد حسابرسی داخلی با کیفیت، به عنوان یک منبع دانشی و تخصصی درون سازمان، می تواند با شناسایی فرصت های بهبود کارایی، کاهش هزینه ها و مدیریت مؤثر ریسک ها، به ایجاد مزیت رقابتی و در نهایت بهبود عملکرد مالی کمک کند (Barney, 1991). پژوهش در این حوزه می تواند نشان دهد که چگونه قابلیت های حسابرسی داخلی به عنوان یک منبع استراتژیک عمل می کنند.

(Mihret, et al 2010) و (Turetken, et al 2020)، استدلال کردند که انطباق با استانداردهای بین المللی برای عملکرد حرفه ای حسابرسی داخلی می تواند به عنوان یک دستورالعمل برای اندازه گیری کیفیت حسابرسی داخلی عمل کند و عینیت و مهارت حسابرس داخلی را به عناوین ضروری پیشنهاد کردند. ابعاد کیفیت حسابرسی داخلی یک عملکرد حسابرسی داخلی که بر اساس ایده آل های استقلال، عینیت و مهارت عمل می کند، حسابرسان داخلی را قادر می سازد تا وظایف حسابرسی داخلی را به طور مؤثرتر انجام دهند و به عنوان حوزه های سازنده کیفیت حسابرسی داخلی در نظر گرفته می شوند.

از دلایلی که در پژوهش حاضر به صورت اختصاصی بیمه ها مورد بررسی قرار گرفته می توان به این موضوع اشاره کرد که پیچیده بودن عملیات بیمه گری شامل صدور، پرداخت و ... تقویت واحد حسابرسی داخلی به عنوان یک بازوی نظارتی، بیش از پیش احساس می شود. حسابرسی داخلی که در صنعت بیمه جوان محسوب می شود، در ابتدای مسیر حرفه ای شدن خود قرار دارد. حسابرسی داخلی برای رسیدن به جایگاه واقعی خود در کشور و صنعت بیمه، در کنار انجام ماموریت ها طبق دستورالعمل های ویژه هر صنعت نیاز به افزایش آگاهی و بررسی های بیشتر در این حوزه دارد.

هدف پژوهش (Jannopat, et al 2022) بررسی تقلب، کیفیت حسابرسی داخلی و عملکرد سازمانی در ۳۳۳ شرکت تایلندی بود. بر اساس یافته های این مطالعه، بررسی تقلب تأثیر قابل توجهی بر کیفیت حسابرسی داخلی،

شفافیت اطلاعات حسابداری و اثربخشی مالی دارد، اما تأثیری بر عملکرد سازمانی ندارد. به دنبال آن، کیفیت حسابرسی داخلی تأثیر بسزایی بر شفافیت اطلاعات حسابداری، کارایی مالی و عملکرد سازمانی دارد. این به صراحت ارتباط بین تحقیقات تقلب و عملکرد سازمانی را واسطه می‌کند. علاوه بر این، شفافیت اطلاعات حسابداری تأثیری بر ارزیابی عملکرد سازمانی یا میانجی‌گری پیوندهای تحقیق و عملکرد تقلب ندارد. در نهایت، اثربخشی مالی تأثیر قابل توجهی بر عملکرد سازمانی دارد.

(Ahmeti, 2022) در پژوهشی به بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر عملکرد مالی شرکت‌های بیمه: شواهدی از کوزوو طی دوره ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱ پرداخت که حسابرسی داخلی از منظر استانداردهای حسابرسی داخلی، صلاحیت حسابرس داخلی، استقلال حسابرس داخلی و کارایی حسابرسی داخلی که به عنوان متغیرهای مستقل نیز در نظر گرفته شدند. از یافته‌های مطالعه به این نتیجه رسیدند که صلاحیت بر خلاف کارایی حسابرسی داخلی که تأثیر منفی بر عملکرد مالی شرکت‌های بیمه دارد، تأثیر مثبت معناداری داشته است. این مطالعه همچنین نشان داد که دو متغیر مستقل دیگر (استانداردهای حسابرسی داخلی و استقلال حسابرس داخلی) با عملکرد مالی همبستگی منفی داشتند اما معنی دار نبودند. اندازه شرکت بیمه نیز رابطه مثبت معناداری داشت، برخلاف سن شرکت که تأثیر منفی و معناداری بر عملکرد مالی شرکت‌های بیمه فعال در کوزوو داشت.

(Alawaqleh, 2021) در پژوهش تأثیر سیستم اطلاعاتی حسابداری بر کیفیت حسابرسی داخلی با نقش میانجی فرهنگ سازمانی به بررسی رابطه بین کیفیت حسابرسی داخلی و سیستم اطلاعات حسابداری می‌پردازد. یافته‌های این پژوهش در طراحی استراتژی‌های عملیاتی موثر برای شرکت‌های داخلی مفید خواهد بود. این پژوهش فرهنگ سازمانی را به عنوان میانجی بین سیستم اطلاعات حسابداری و کیفیت حسابرسی داخلی مورد بررسی قرار داد و دریافت که فرهنگ سازمانی نقش مهمی در چنین رابطه‌ای ایفا می‌کند و گفته می‌شود که تا حدی توسط فرهنگ سازمانی واسطه می‌شود.

در پژوهش (Ganji, et al (2023) به تأثیر پیشایندها و پیامدهای اثربخشی حسابرسی داخلی بر کیفیت حسابرسی داخلی پرداخت. نتایج آزمون فرضیه‌ها، حاکی از آن است که تمامی فرضیه‌ها تأیید شده‌اند؛ بنابراین به این نتایج رسیدند که پیشایندهای اثربخشی حسابرسی داخلی بر کیفیت حسابرسی داخلی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری داشته است. در این پژوهش تئوری نمایندگی با برجسته کردن عوامل مرتبط با اثربخشی حسابرسی داخلی و نتایج حسابرسی کیفی برای محافظت از منافع مدیران و اجرای الزامات حاکمیت شرکتی، بهبود می‌یابد.

نتایج پژوهش (Ahmadi et al 2022) نشان داد ارتباط معناداری بین عملکرد و ریسک‌های اعتباری، نقدینگی، عملیاتی و توانگری مالی وجود دارد. بنابراین شرکت‌های بیمه در راستای تثبیت حاکمیت شرکتی و پاسخگویی به ذی‌نفعان و استقرار سیستم‌های مدیریت ریسک و کنترل‌های داخلی برای ارائه خدمات هر چه بهتر و باکیفیت، نیازمند توسعه ساختار اداری هستند و پیش‌نیاز یک سیستم کارای مدیریت ریسک و توانگری مالی، یک ساختار حاکمیتی مناسب است و همچنین نتایج ارتباط معنادار و مستقیم کارایی و نوع عملکرد مناسب را نشان داد.

فرضیه‌های پژوهش

با توجه به اهداف پژوهش و مبانی نظری، فرضیه‌های پژوهش به صورت زیر مطرح شده است:

۱- استقلال حسابرسی داخلی با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری دارد.

۲- صلاحیت حسابرسی داخلی با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری دارد.

۳- کارایی حسابرسی داخلی با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری دارد.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی و از جنبه رابطه بین متغیرها، توصیفی از نوع همبستگی است که با استفاده از اطلاعات تاریخی انجام شده است. داده‌های واقعی شرکت‌های مورد بررسی به صورت داده‌های سال - شرکت (ترکیبی) مورد مطالعه قرار گرفته و این عمل با استفاده از الگوی رگرسیون حداقل مربعات تعمیم یافته انجام شده است. داده‌های مزبور از سامانه کدال و نیز نرم‌افزار رهاورد نوین استخراج و گردآوری شده است.

شرط لازم برای انجام هر پژوهش وجود اطلاعات در دسترس می‌باشد که با توجه به بورسی بودن اکثریت شرکت‌های بیمه ای حاضر در صنعت، اطلاعات مربوط به شرکت‌های بیمه از قابلیت دسترسی بیشتری برخوردار است. بر این اساس، در سال ۱۴۰۱ شرکت دولتی بیمه ایران و ۲۳ شرکت بیمه غیردولتی "آسیا، البرز، دانا، معلم، پارسیان، توسعه، رازی، کارآفرین، سینا، ملت، دی، سامان، نوین، پاسارگاد، میهن، کوثر، ما، آرمان، تعاون، سرما، تجارت نو، حکمت صبا و هوشمند فردا" در سرزمین اصلی و ۵ شرکت بیمه "حافظ، امید، متقابل کیش، متقابل اطمینان متحد قشم و آسماری" در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشغول انجام فعالیت بوده اند. البته ۳ شرکت بیمه "خاورمیانه، باران و کاریزما" نیز در قالب شرکت‌های تخصصی بیمه زندگی فعالیت نموده و ۶ شرکت بیمه "اتکایی امین، اتکایی ایرانیان، اتکایی ایران معین، اتکایی سامان، اتکایی تهران رواق و اتکایی آوای پارس" نیز در زمینه عملیات اتکایی فعالیت می نمایند. بدین ترتیب در سال ۱۴۰۱ و در بازه مورد مطالعه پژوهش حاضر (۹ سال)، تعداد ۳۸ شرکت بیمه فعال در کشور بعنوان جامعه آماری می باشند. از ۳۸ شرکت مذکور ۶ مورد جدید التاسیس، ۷ مورد غیربورسی، ۲ شرکت بیمه "رازی و حکمت صبا" فاقد افشا اطلاعاتی در خصوص مشخصات کمیته حسابرسی و حسابرسی داخلی، و همچنین شرکت بیمه تعاون فقط برای ۱ سال اطلاعات افشا کرده است، که نهایتاً با این شرایط تعداد ۲۲ شرکت بیمه‌ای بورسی به عنوان نمونه نهائی، مورد پژوهش و بررسی قرار گرفته است.

مدل و متغیرهای پژوهش

برای آزمون فرضیه‌های مربوط به کیفیت حسابرسی داخلی و تأثیر عملکرد مالی شرکت‌های بیمه، به عنوان تکنیک‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها از مدل‌های زیر استفاده می شود. سه مدل ذکر شده، چندین عامل تعیین کننده بالقوه را گرد هم می آورد که در بهبود عملکرد شرکت‌های مورد بررسی تأثیر می گذارند. این رابطه به صورت خطی به شرح زیر است: (Ahmeti, 2022)

$$ROA = \beta_0 + \beta_1 IAI + \beta_2 Lev + \beta_3 Sze + \beta_4 Gro + \varepsilon \quad \text{مدل ۱}$$

$$ROA = \beta_0 + \beta_1 IAC + \beta_2 Lev + \beta_3 Sze + \beta_4 Gro + \varepsilon \quad \text{مدل ۲}$$

$$ROA = \beta_0 + \beta_1 IAE + \beta_4 Lev + \beta_5 Sze + \beta_6 Gro + \varepsilon \quad \text{مدل ۳}$$

که در آنها تعریف نمادها به صورت زیر است:

ROA = عملکرد مالی شرکت‌های بیمه،

IAI = استقلال حسابرسی داخلی،

IAC = صلاحیت حسابرسی داخلی،

IAE = کارایی حسابرسی داخلی،

Lev = اهرم مالی به عنوان نسبت کل بدهی‌ها به کل دارایی‌ها (متغیر کنترل)،

Sze = اندازه شرکت به عنوان لگاریتم طبیعی (ln) کل دارایی‌ها (متغیر کنترل)،

Gro = رشد شرکت به صورت $(S_t - S_{t-1})/S_{t-1}$ (متغیر کنترل)

که براین اساس تعریف عملیاتی متغیرها به شرح زیر است:

متغیر وابسته: بعد مالی عملکرد به عنوان معیاری برای عملکرد و ارزیابی شرکت در نظر گرفته شده است. عملکرد شرکت برای مدیریت حائز اهمیت است. بنابراین عملکرد، توانایی یک سازمان را برای دستیابی و مدیریت منابع به طریق مختلف به منظور توسعه مزیت رقابتی است. در این پژوهش نسبت بازده دارایی (ROA) برای اندازه گیری عملکرد مالی به عنوان متغیر وابسته استفاده می‌شود. برای محاسبه آن از نسبت تقسیم سود خالص شرکت بر میانگین کل دارایی‌ها استفاده می‌کنیم. داده‌های متغیر وابسته از صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده شرکت‌های بیمه‌ای طی سال ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۱ به دست می‌آید.

متغیر مستقل: کیفیت حسابرسی داخلی از منظر استقلال حسابرس داخلی (IAI)، صلاحیت حسابرس داخلی (IAC) و کارایی حسابرسی داخلی (IAE) به عنوان متغیرهای مستقل نیز در نظر گرفته شدند. استقلال حسابرسی داخلی یکی از ارکان اساسی برای اثربخشی و اعتبار این واحد در هر سازمانی است. در چارچوب استانداردهای جهانی Global Internal Audit Standards (GIAS) نیز، استقلال جایگاه ویژه‌ای دارد. استقلال سازمانی و بی‌طرفی فردی، دو رکن اساسی حسابرسی داخلی طبق استانداردهای جهانی هستند که به طور جدی و صریح در حوزه II: اخلاق و حرفه‌گرایی نیز مورد تأکید قرار گرفته‌اند. طبق اصل ۲ استقلال: واحد حسابرسی داخلی باید مستقل باشد و حسابرسان داخلی باید بی‌طرف باشند. طبق استاندارد ۲,۱ استقلال سازمانی: مدیر ارشد حسابرسی داخلی باید به سطحی گزارش دهد که به واحد حسابرسی داخلی اجازه انجام مسئولیت‌های خود را می‌دهد. همچنین طبق استاندارد ۲,۲ بی‌طرفی فردی: حسابرسان داخلی باید نگرشی بی‌طرفانه داشته باشند و از هرگونه تضاد منافع اجتناب کنند. از آنجا که بر اساس الزامات سازمان بورس و اوراق بهادار در ساختار سازمانی مورد قبول آن، واحد حسابرسی داخلی ذیل کمیته حسابرسی دیده شده است و از طرف دیگر بر اساس الزامات بیمه مرکزی در آیین نامه حاکمیت شرکتی و متمم‌های آن حسابرسی داخلی ذیل مدیرعامل دیده شده است، این موضوع، ضمن ایجاد تناقض در دو مقرر لازم الاجرا برای شرکت‌ها، از نظر آماری نیز مساله عدم واریانس داده‌های مورد نظر برای اندازه گیری استقلال حسابرسی داخلی طبق سنجه فوق را ایجاد می‌کند و به همین منظور از استقلال کمیته برای سنجش این بعد استفاده شده است. استقلال کمیته حسابرسی

نقش بسیار مهم و حیاتی در تقویت استقلال و در نتیجه، کیفیت حسابرسی داخلی ایفا می‌کند. کمیته حسابرسی، به عنوان یک زیرمجموعه از هیئت مدیره که مسئولیت نظارت بر فرآیندهای گزارشگری مالی، حسابرسی (داخلی و مستقل) و کنترل‌های داخلی را بر عهده دارد، به طرق مختلف از استقلال حسابرسی داخلی حمایت می‌کند. بنابراین برای اندازه‌گیری معیارهای مذکور شده از متغیرهای مجازی، به ترتیب شامل وضعیت استقلال کمیته حسابرسی (INAC)، تخصص مالی مدیر واحد حسابرسی داخلی (FEIA) و اندازه واحد حسابرسی داخلی (SZIA) استفاده شده است که این اطلاعات از فرم مشخصات کمیته حسابرسی و واحد حسابرسی داخلی منتشر شده شرکت‌ها در سامانه کدال حاصل می‌شود.

وضعیت استقلال کمیته حسابرسی متغیر مجازی است که چنانچه شرکتی نسبت اعضای مستقل در کمیته حسابرسی به تعداد کل اعضای کمیته حسابرسی، بیشتر از ۵۰٪ باشد، عدد یک در غیر اینصورت عدد صفر در نظر گرفته می‌شود (Bazrafshan, et al (2021)؛ Alikhani, et al (2021)). تخصص مالی مدیر واحد حسابرسی داخلی متغیر مجازی است که چنانچه رشته تحصیلی و تجربه کاری آنها مرتبط بود، برای آن عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر در نظر گرفته می‌شود (Valizadeh et al (2021)). برای اندازه‌گیری اندازه واحد حسابرسی داخلی تعداد کارکنانی که در واحد حسابرسی داخلی شرکت‌های بیمه فعالیت دارند، در نظر گرفته می‌شود. پس از استخراج این مقادیر، میانه آنها محاسبه شد و چنانچه اندازه واحد حسابرسی داخلی شرکتی بیشتر از مقدار میانه آن برای کلیه مقادیر سال - شرکت‌ها بود برای آن عدد یک و در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می‌شود (Pizzini, et al (2015)).

متغیرهای کنترلی

شامل موارد زیر است (Ahmeti, 2022):

اهرم مالی (Lev): این نسبت در صد وجوهی را نشان می‌دهد که از طریق بدهیها تأمین شده است. اهرم مالی شرکت t در سال t برابر با نسبت کل بدهیها به کل داراییها است. جهت ارزیابی توان پرداخت اصل و بهره وام، اعتباردهندگان به صورت‌های مالی شرکت‌ها اتکا می‌کنند. علاوه بر اینکه توان جذب سرمایه و اعتبار توسط شرکت به وسیله اهرم مالی زیاد کاهش می‌دهد، نشانه‌ای از مشکلات و فشار مالی نیز می‌باشد.

اندازه شرکت (Sze): برای محاسبه اندازه شرکت از لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های شرکت که با استفاده از لگاریتم حالت غیرخطی داده‌های مربوط به اندازه شرکت را از بین می‌بریم. استفاده از لگاریتم باعث تسهیل بررسی‌ها در زمانی که ارزش دارایی‌های شرکت‌ها بسیار پراکنده است، می‌شود.

رشد شرکت (Gro): برای محاسبه میزان رشد شرکت از نسبت تفاضل فروش سال جاری و فروش سال قبل به فروش سال قبل استفاده می‌کنیم.

دستاوردهای پژوهش

آمار توصیفی

نتایج آمار توصیفی متغیرهای پژوهش در جدول ۱ و ۲ ارائه شده است و این نگاره بیانگر پارامترهای توصیفی برای هر متغیر به صورت مجزا است. پارامترهای توصیفی، عمدتاً شامل اطلاعات مربوط به شاخص‌های مرکزی، نظیر مقدار حداقل، حداکثر، میانگین و همچنین، اطلاعات مربوط به شاخص‌های پراکندگی، نظیر انحراف معیار است.

جدول ۱: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

Table 1: Descriptive Statistics of Variables

متغیر Variables	میانگین Average	میانه Median	بیشینه Max	کمینه Min	انحراف معیار Std. Dev.	کشدگی Kurtosis	چولگی Skewness
عملکرد مالی ROA	۰/۰۶۵۱۲۲	۰/۰۴۰۸۱۸	۱/۷۳۲۸۵۶	-۰/۶۴۴۵۱	۰/۱۷۲۴۵۹	۴۸/۶۷۴۱۲	۴/۵۲۶۵۸۰
اهرم مالی LEV	۰/۷۸۲۸۶۶	۰/۸۳۲۶۹۰	۳/۵۲۶۴۵۴	۰/۰۲۶۱۸۹	۰/۳۰۲۹۵۲	۳۷/۱۵۵۶۵	۳/۴۰۲۴۹۲
اندازه شرکت SZE	۱۶/۵۵۶۰۹	۱۶/۷۱۷۷۹	۱۹/۵۷۲۷۵	۱۲/۷۹۳۹۳۷	۱/۳۸۴۰۵۷	۲/۸۵۸۲۴۸	-۰/۳۲۱۲۸۴
رشد شرکت GRO	۰/۴۵۶۸۵۷	۰/۳۵۷۱۹۴	۵/۰۹۴۱۳۱	-۰/۵۹۷۵۴۹	۰/۶۳۰۳۱۸	۲۰/۵۰۵۹۰	۳/۳۷۰۰۳۸

منبع: یافته های پژوهش

جدول ۲: فراوانی متغیرهای مجازی

Table 2: Frequency of Dummy Variables

متغیر Dummy Variables	فراوانی مطلق Abs. Fre.	متغیر Dummy Variables	تعداد یک 1 No.	فراوانی نسبی %	تعداد صفر 0 No.	فراوانی نسبی %
استقلال حسابرسی داخلی	۷۹	استقلال کمیته حسابرسی	۶۸	٪۸۶	۱۱	٪۱۴
صلاحیت حسابرسی داخلی	۱۵۹	تخصص مالی مدیر حسابرسی داخلی	۱۴۴	٪۹۰	۱۵	٪۱۰
کارایی حسابرسی داخلی	۱۱۱	اندازه واحد حسابرسی داخلی	۸۵	٪۷۶	۲۶	٪۲۴

منبع: یافته های پژوهش

باتوجه به شاخص‌های ارائه شده در جداول (۱) و (۲) مشاهده می‌شود که متوسط بازده دارایی به عنوان شاخص اندازه‌گیری عملکرد مالی ۶ درصد می‌باشد. شرکت بیمه میهن سال ۱۴۰۰ با زیان خالص کمترین عملکرد مالی را داشته است و بیشترین مقدار عملکرد مالی مربوط به شرکت بیمه حافظ سال ۱۳۹۴ بوده است. شرکت بیمه آرمان سال ۱۳۹۶ بیشترین اهرم مالی را داشته و کمترین مقدار اهرم مالی مربوط به شرکت بیمه خاورمیانه سال ۱۳۹۶ است. شرکت بیمه پاسارگاد سال ۱۴۰۱ بیشترین اندازه را داشته و کمترین مقدار اندازه شرکت مربوط به شرکت بیمه حافظ سال ۱۳۹۵ است. کمترین مقدار رشد شرکت مربوط به شرکت بیمه خاورمیانه سال ۱۳۹۷ که فروش سال ۱۳۹۶ بیشتر از سال ۱۳۹۷ بوده است و بیشترین مقدار رشد شرکت مربوط به شرکت بیمه خاورمیانه سال ۱۳۹۹ بوده است. ۸۶ درصد از مشاهدات گویای این است که اعضای کمیته حسابرسی مستقل است، ۹۰ درصد از مشاهدات نشان دهنده تخصص مدیر حسابرسی داخلی در زمینه حسابداری و گرایش‌های وابسته است، در نتیجه

صلاحیت لازم را برای فعالیت در این واحد دارند. همچنین ۷۶ درصد از مشاهدات بیان کننده این است که تعداد کارکنان واحد حسابرسی داخلی کارایی لازم برای فعالیت در حیطه حسابرسی داخلی را دارند. به طور کلی میانگین متغیر کیفیت حسابرسی داخلی شرکت‌های بیمه فعال در بورس دارای امتیاز ۸۳ در صد است. میانگین اهرم مالی، اندازه و رشد شرکت شرکت‌های بیمه به ترتیب: ۰/۷۸، ۱۶/۵۵ و ۰/۴۵ به دست آمده است.

با توجه به اینکه چولگی معیاری از میزان تقارن تابع توزیع است، متغیرهای کیفیت حسابرسی داخلی که شامل: استقلال حسابرسی داخلی، صلاحیت و کارایی حسابرسی داخلی و همچنین اندازه شرکت دارای چولگی منفی هستند که به معنی توزیع نامتقارن با کشیدگی به سمت مقادیر کوچک‌تر است. در مقابل، عملکرد مالی، اهرم مالی و رشد شرکت دارای توزیع نامتقارن با کشیدگی به سمت مقادیر بالاتر هستند چون ضریب چولگی آنها مثبت است.

آمار استنباطی

برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از رگرسیون خطی چندگانه با استفاده از داده‌های ترکیبی استفاده شد. برای این منظور لازم است که کلیه فرض‌های کلاسیک رگرسیون خطی چندگانه بررسی شود. در این پژوهش کلیه فرض‌های رگرسیون خطی بررسی شد و نتایج آن نیز حاکی از برقراری کلیه فروض اصلی بوده است.

فرضیه اول به این صورت مطرح شد که "استقلال حسابرسی داخلی با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری دارد". نتایج خروجی رگرسیونی برآورد مدل ۱ به شرح جدول ۳ است:

جدول ۳: نتایج آزمون فرضیه اول

Table 3: Results of the First Hypothesis Test

متغیرها Variables	ضریب Coefficient	خطای استاندارد Std. Error	آماره T T. Stat	سطح معناداری P-Value
C	۰/۱۸۵۵	۰/۰۷۴۳	۰/۴۹۳۷	۰/۰۱۴۸
IAI	۰/۰۰۸	۰/۰۰۸۳	۰/۹۶۲۵	۰/۳۳۸۹
LEV	-۰/۳۸۵۹	۰/۰۵۲۲	-۷/۳۸۲۴	۰/۰۰
SZE	۰/۰۰۹۶	۰/۰۰۳۹	۲/۴۳۶	۰/۰۱۷۳
GRO	۰/۰۸۷۷	۰/۰۲۱۰	۴/۱۶۲۵	۰/۰۰۱
ضریب تعیین	۰/۶۶۹۶	آماره F	۳۶/۹۹۵۱	
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۶۵۱۵	سطح معناداری	۰/۰۰	
		آماره دوربین واتسون	۱/۵۸	

منبع: یافته‌های پژوهش

به دلیل اینکه سطح معناداری آماره F (فیشر) از خطای ۵٪ کمتر است، معناداری کل مدل تأیید می‌شود و گویای آن است که متغیرهای توضیحی مدل قادر به تبیین و کنترل تغییرات متغیر وابسته هستند. با توجه به ضریب تعیین تعدیل شده مدل می‌توان بیان کرد که ۶۵ درصد از تغییرات موجود در عملکرد مالی توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می‌گردد. از آماره دوربین واتسون جهت بررسی استقلال خطاها استفاده شد. که اگر در بازه ۱/۵ تا ۲/۵ باشد، استقلال خطاهای مدل مورد تأیید قرار می‌گیرد. به منظور آزمون رابطه بین استقلال حسابرسی داخلی با عملکرد مالی، معناداری ضریب تاثیر رگرسیونی استقلال حسابرسی داخلی بر روی متغیر وابسته مورد بررسی قرار

گرفت. همچنین نتایج نشان می‌دهد که سطح معناداری اثر استقلال حسابرسی داخلی در مدل تحقیق بزرگتر از خطای ۵٪ بدست آمده (۰/۳۳ = ضریب بتا) پس نتیجه می‌گیریم که استقلال حسابرسی داخلی با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری ندارد و فرضیه اول پژوهش رد می‌شود.

نتیجه بررسی‌ها در خصوص متغیرهای کنترلی گویای این است که بین اهرم مالی با عملکرد مالی با توجه به منفی بودن ضریب آن رابطه منفی معناداری وجود دارد و همچنین بین رشد شرکت با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه مثبت معناداری وجود دارد. اما بین اندازه شرکت و عملکرد مالی شرکت‌های مورد بررسی رابطه‌ای مشاهده نگردید.

فرضیه دوم به این صورت مطرح شد که "استقلال حسابرسی داخلی با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری دارد". نتایج خروجی رگرسیونی برآورد مدل ۲ به شرح جدول ۴ است:

جدول ۴: نتایج آزمون فرضیه دوم

Table 3: Results of the Second Hypothesis Test

متغیرها Variables	ضریب Coefficient	خطای استاندارد Std. Error	آماره T T. Stat	سطح معناداری P-Value
C	۰/۱۰۲۲	۰/۰۷۴۶	۱/۳۶۹۴	۰/۱۷۲۸
IAC	۰/۰۲۱۷	۰/۰۰۶۱	۳/۵۵۶۸	۰/۰۰
LEV	-۰/۳۵۸	۰/۰۳۳	-۱۰/۶۱۷۵	۰/۰۰
SZE	۰/۰۱۱۷	۰/۰۰۴۵	۲/۵۷۴۸	۰/۰۱
GRO	۰/۰۴۸۸	۰/۰۰۷	۶/۹۵۹۷	۰/۰۰
ضریب تعیین	۰/۶۲۵۹	آماره F	۶۳/۱۷۵۴	
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۶۱۶۰	سطح معناداری	۰/۰۰	
		آماره دوربین واتسون	۱/۹۴	

منبع: یافته‌های پژوهش

به دلیل اینکه سطح معناداری آماره F (فیشر) از خطای ۵٪ کمتر است، معناداری کل مدل تأیید می‌شود و گویای آن است که متغیرهای توضیحی مدل قادر به تبیین و کنترل تغییرات متغیر وابسته هستند. با توجه به ضریب تعیین تعدیل شده مدل می‌توان بیان کرد که ۶۱ درصد از تغییرات موجود در عملکرد مالی توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می‌گردد. از آماره دوربین واتسون جهت بررسی استقلال خطاها استفاده شد. که اگر در بازه ۱/۵ تا ۲/۵ باشد، استقلال خطاهای مدل مورد تأیید قرار می‌گیرد. به منظور آزمون رابطه بین صلاحیت حسابرسی داخلی با عملکرد مالی، معناداری ضریب تاثیر رگرسیونی صلاحیت حسابرسی داخلی بر روی متغیر وابسته مورد بررسی قرار گرفت. ضریب مثبت (۰/۰۲۱ = ضریب بتا) رگرسیونی این متغیر در مدل پژوهش نشان دهنده تاثیرگذاری مستقیم صلاحیت حرفه‌ای حسابرسی داخلی بر روی عملکرد مالی شرکت‌های بیمه بوده و انتظار می‌رود که با افزایش سطح صلاحیت حسابرسی داخلی، بر میزان عملکرد مالی شرکت‌های بیمه افزوده شود. همچنین نتایج نشان می‌دهد که سطح معناداری اثر صلاحیت حسابرسی داخلی در مدل تحقیق کوچکتر از خطای ۵٪ بدست آمده (سطح معناداری = ۰/۰۰) پس نتیجه می‌گیریم که صلاحیت حسابرسی داخلی با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری دارد و فرضیه دوم پژوهش پذیرفته می‌شود.

نتیجه بررسی‌ها در خصوص متغیرهای کنترلی گویای این است که بین اهرم مالی با عملکرد مالی با توجه به منفی بودن ضریب آن رابطه منفی معناداری وجود دارد و همچنین بین رشد شرکت و اندازه شرکت با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه مثبت معناداری وجود دارد.

فرضیه سوم به این صورت مطرح شد که "کارایی حسابرسی داخلی با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری دارد". نتایج خروجی رگرسیونی برآورد مدل ۳ به شرح جدول ۵ است:

جدول ۵: نتایج آزمون فرضیه سوم

Table 3: Results of the Third Hypothesis Test

سطح معناداری P-Value	آماره T T. Stat	خطای استاندارد Std. Error	ضریب Coefficient	متغیرها Variables	
۰/۶۹۵۵	۰/۳۹۲۵	۰/۰۶۷۷	۰/۰۲۶۵	C	عرض از مبدأ
۰/۰۰	۱/۳۹۲۶	۰/۰۰۶۹	۰/۰۰۹۶	IAE	کارایی حسابرسی داخلی
۰/۰۰	-۱۲/۹۵۰۳	۰/۰۲۹۱	-۰/۳۷۷۲	LEV	اهرم مالی
۰/۰۰	۴/۴۹۲	۰/۰۰۳۹	۰/۰۱۷۶	SZE	اندازه شرکت
۰/۰۰	۴/۴۹۷	۰/۰۱۲۷	۰/۰۵۷۳	GRO	رشد شرکت
۵۴/۰۳۸		آماره F		۰/۶۷۵۱	ضریب تعیین
۰/۰۰		سطح معناداری		۰/۶۶۲۶	ضریب تعیین تعدیل شده
۱/۹۵		آماره دوربین واتسون			

منبع: یافته‌های پژوهش

به دلیل اینکه سطح معناداری آماره F (فیشر) از خطای ۵٪ کمتر است، معناداری کل مدل تأیید می‌شود و گویای آن است که متغیرهای توضیحی مدل قادر به تبیین و کنترل تغییرات متغیر وابسته هستند. با توجه به ضریب تعیین تعدیل شده مدل می‌توان بیان کرد که ۶۶ درصد از تغییرات موجود در عملکرد مالی توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می‌گردد. از آماره دوربین واتسون جهت بررسی استقلال خطاها استفاده شد. که اگر در بازه ۱/۵ تا ۲/۵ باشد، استقلال خطاهای مدل مورد تأیید قرار می‌گیرد. به منظور آزمون رابطه بین کارایی حسابرسی داخلی با عملکرد مالی، معناداری ضریب تاثیر رگرسیونی کارایی حسابرسی داخلی بر روی متغیر وابسته مورد بررسی قرار گرفت. ضریب مثبت (۰/۰۹۶ = ضریب بتا) رگرسیونی این متغیر در مدل پژوهش نشان دهنده تاثیرگذاری مستقیم کارایی حسابرسی داخلی بر روی عملکرد مالی شرکت‌های بیمه بوده و انتظار می‌رود که با افزایش سطح کارایی حسابرسی داخلی، بر میزان عملکرد مالی شرکت‌های بیمه افزوده شود. همچنین نتایج نشان می‌دهد که سطح معناداری اثر کارایی حسابرسی داخلی در مدل تحقیق کوچکتر از خطای ۵٪ بدست آمده (سطح معناداری = ۰/۰۰) پس نتیجه می‌گیریم که کارایی حسابرسی داخلی با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری دارد و فرضیه دوم پژوهش پذیرفته می‌شود.

نتیجه بررسی‌ها در خصوص متغیرهای کنترلی گویای این است که بین اهرم مالی با عملکرد مالی با توجه به منفی بودن ضریب آن رابطه منفی معناداری وجود دارد و همچنین بین رشد شرکت و اندازه شرکت با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه مثبت معناداری وجود دارد.

لازم به ذکر است که علاوه بر تخمین مدل با روش اندازه‌گیری ذکر شده برای متغیر مستقل کارایی حسابرسی داخلی، برای اطمینان از دو روش دیگر برای اندازه‌گیری کارایی حسابرسی داخلی استفاده کردیم و مدل پژوهش را مجدداً مورد آزمایش قرار دادیم. یکی از روش‌های مورد ارزیابی در نظر گرفتن میانه برای هر شرکت به صورت جداگانه است که تغییری در نتیجه بدست آمده از پژوهش حاضر ایجاد نشد و همچنان بین کارایی حسابرسی داخلی با عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری وجود دارد. روش دوم به این صورت مورد آزمایش و تخمین قرار گرفت که چنانچه نسبت تعداد کارکنان حسابرسی داخلی در هر سال برای هر شرکت به بیشترین تعداد کارکنان واحد حسابرسی داخلی هر شرکت به صورت جداگانه، بیشتر از ۵۰ درصد بود عدد یک در غیراینصورت عدد صفر لحاظ شد. با انتخاب این روش اندازه‌گیری در نتیجه پژوهش تغییری ایجاد شد که رابطه معناداری بین کارایی حسابرسی داخلی و عملکرد مالی شرکت‌های بیمه یافت نشد.

بحث و نتیجه‌گیری

از آنجایی که صنعت بیمه به عنوان یکی از نهادهای مالی مهم که نقش اساسی در پویایی بازارهای مالی و تأمین وجوه قابل سرمایه‌گذاری دارد، منجر به اطمینان و تسهیل فعالیت‌های اقتصادی می‌شود، موضوع تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر عملکرد مالی شرکت‌های بیمه را مورد پژوهش قرار دادیم. جامعه آماری پژوهش شامل شرکت‌های بیمه‌ای بوری که اطلاعات مالی و همچنین مشخصات کمیته حسابرسی و حسابرسی داخلی آنها بین بازه سال ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۱ از سایت بیمه مرکزی و کدال دریافت شده است. در جهت انجام محاسبات داده‌های پژوهش از نرم افزار اکسل و برای تحلیل نتایج از نرم افزار ایویوز نسخه ۱۰ استفاده شده است. اگر شرکت‌های بیمه به نحو صحیحی و درستی برنامه‌ها و اهدافش را اجرا نکرد و با توجه به تغییرات محیطی آن را مورد بازنگری قرار ندهند، می‌تواند منجر به ورشکستگی شود و با مشخص شدن این رابطه می‌توان به تدوین و اصلاح آیین نامه مربوطه و شرایط حاکمیت شرکتی در شرکت‌های صنعت بیمه پرداخت که سبب نظارت اثربخش تر حسابرسان داخلی بر فعالیت سازمانهایی همچون شرکت‌های بیمه شود.

با توجه به نتیجه آزمون‌ها و تحلیل‌های انجام شده فرضیه اول، بین استقلال حسابرسی داخلی و عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری وجود ندارد. در راستای تفسیر فرضیه اول ذکر این نکته مهم است که رئیس بخش حسابرسی داخلی باید در برابر مدیریت یا هیئت مدیره در سازمان با اختیارات کافی برای ارتقای استقلال و اطمینان از پوشش گسترده و بررسی کافی گزارش‌های حسابرسی، همچنین اقدام مناسب در مورد توصیه‌های ارائه شده، مسئول باشد. نتیجه حاصل از آن با پژوهش (Ahmeti, et al (2022)، و (Mburunga, et al (2019) مطابقت دارد ولی با پژوهش (Ado, et al (2020) مطابقت ندارد. با توجه به اینکه هر پژوهشی در زمان و مکان مختلف و با استفاده از مدل‌ها و روش‌های گوناگون مورد سنجش قرار گرفته است، پس مقایسه نتایج پژوهش و صدور یک حکم قطعی به واسطه نتایج پژوهش‌های مشابه از نظر علمی چندان قابل قبول نیست اما در یک حوزه خاص با توجه به سیر تکامل تدریجی پژوهش‌های انجام شده بسیار قابل توجه است.

با توجه به نتیجه آزمون‌ها و تحلیل‌های انجام شده فرضیه دوم، بین صلاحیت حسابرسی داخلی و عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری وجود دارد. نتایج حاصل از آن با پژوهش‌هایی از قبیل (Ahmeti, et al (2022)، (Enekwe, et al (2020) و (Bello, et al. (2017) مطابقت دارد. این نشان می‌دهد که اقداماتی که حسابرسان داخلی در شناسایی و کشف فعالیت‌های متقلبانه دارند، مؤثر است. چرا که در شرکت‌های تجاری از جمله بیمه‌ها

کشف فعالیت‌های متقلبانه ذاتاً غیرقابل پیش‌بینی و تشخیص آن دشوار است و بر عملکرد مالی بیمه‌ها تأثیر می‌گذارد. این مطالعه نشان داد که حسابرسان داخلی در بیمه واجد شرایط انجام وظایف حسابرسی داخلی هستند. می‌توان نتیجه‌گیری کرد که صلاحیت و شایستگی کافی در حسابرسی داخلی یک سازمان یا پروژه از شاخص‌های مهم و ضروری کار حسابرسی داخلی به شمار می‌رود. حسابرسان داخلی به دلیل آنکه مستقیماً به دنبال تایید و گردآوری اسناد هستند، باید از صلاحیت بالایی برخوردار باشند. همچنین استانداردهای بین‌المللی بیان می‌کند که هر چقدر حسابرسان داخلی از درجه بالایی از شایستگی و عینیت در عمل برخوردار باشند، احتمال بیشتری از اینکه بهره‌مند از اعمال آنها شویم، وجود دارد.

با توجه به نتیجه آزمون‌ها و تحلیل‌های انجام شده فرضیه سوم، بین کارایی حسابرسی داخلی و عملکرد مالی شرکت‌های بیمه رابطه معناداری وجود دارد. نتایج حاصل از آن با پژوهش (Ahmeti, et al (2022) مطابقت ندارد. می‌توان نتیجه‌گیری کرد که کارایی حسابرسی داخلی به عنوان شاخصی برای اندازه‌گیری کیفیت حسابرسی داخلی در بیمه‌ها تأثیر می‌گذارد. عملکرد حسابرسی داخلی با کفایت و دقت برنامه‌های حسابرسی داخلی سنجیده می‌شود. این شامل کفایت دامنه و وسعت کار حسابرسان داخلی است. عملکرد ضعیف کار حسابرسی داخلی با دامنه محدودی از فرآیندهای سازمان که ارائه شده توسط حسابرس داخلی است، آشکار می‌شود. توصیه‌های ناکافی در مورد یافته‌های گزارش آنها نیز نشان دهنده عملکرد ضعیف حسابرسی داخلی است.

با توجه به یافته‌های فوق، این مطالعه بینش‌هایی را برای تنظیم‌کننده‌ها و سیاست‌گذاران در مورد اهمیت کیفیت حسابرسی در افزایش عملکرد مالی ارائه می‌دهد. همچنین، با توجه به اهمیت داشتن یک حسابرسی داخلی با کیفیت بالا، مطالعات بیشتر باید زمینه‌های مرتبط با کیفیت این نوع حسابرسی را بررسی کند. همچنین ممکن است مطالعات بیشتری برای بررسی ارزش بالقوه کیفیت حسابرسی برای سایر ذینفعان و به ویژه تعیین اینکه آیا کیفیت حسابرسی داخلی بر گزارش‌های حسابرس مستقل تأثیر دارد یا خیر، انجام شود. با توجه به این موارد، سازمان‌ها می‌توانند با استقرار یک برنامه اطمینان‌بخشی و بهبود کیفیت قوی، رعایت استانداردهای GIAS، جذب و حفظ کارکنان متخصص، تدوین سیاست‌ها و رویه‌های مناسب و تمرکز بر کیفیت در تمام مراحل مأموریت‌های حسابرسی، سطح کیفیت حسابرسی داخلی خود را ارتقا دهند و از ارزش افزوده‌ای که این واحد برای سازمان ایجاد می‌کند، اطمینان حاصل کنند. همچنین بر اساس نتایج پژوهش حاضر به صنعت بیمه پیشنهاد می‌شود که یک بازنگری دوره‌ای از حسابرسی داخلی ایجاد و اجرا کند تا عملکرد و ارزش آن برای صنعت بیمه به حداکثر برسد و از انطباق با استانداردها، آیین‌نامه‌ها و ابلاغیه‌های مرتبط و برخوردار بودن از کارایی لازم در واحد حسابرسی داخلی اطمینان حاصل کند. با توجه به آیین‌نامه شماره ۹۰/۳ تحت عنوان مکمل آیین‌نامه نحوه احراز صلاحیت حرفه‌ای کارکنان کلیدی و عملیاتی، نسبت به احراز صلاحیت حرفه‌ای حسابرسان داخلی به عنوان مسئول امور مالی یا کنترلی، ضوابط لازم را اجرا کنند.

بر اساس تجزیه و تحلیل مقالات منتخب، چندین حوزه پژوهشی شناسایی شده است. این تجزیه و تحلیل ممکن است هم برای پژوهش‌های آینده و هم برای متخصصان مرتبط باشد، زیرا ممکن است اطلاعات مفیدی را برای درک مفهوم کیفیت حسابرسی داخلی و معیارهای آن فراهم کند و هم درک اهمیت آن به تفکیک هر صنعت و هم تأثیر آن بر عملکرد مالی آن را تسهیل کند. بررسی ادبیات نشان داد که اکثر پژوهش‌هایی که انجام شده است، با استفاده از رویکرد کمی بوده است. لازم به ذکر است که پژوهش‌هایی که رویکرد کیفی را اتخاذ کردند، در قلمرو مکانی پژوهش حاضر (بیمه) نبودند. مطالعات کیفی برای تکمیل مطالعات کمی موجود در این زمینه و قلمرو مکانی مورد

پژوهش حاضر با استفاده از داده‌های مصاحبه و سایر روش‌های مرتبط ضروری است. پژوهش‌های کیفی مورد نیاز است زیرا به محققان و دست‌اندرکاران در درک بهتر این موضوع کمک می‌کند. در نهایت، پژوهشگران آتی می‌توانند گزینه‌های روش‌شناختی مختلفی به جز روش کمی، از جمله ارتقای ارزش روش‌های کیفی در پژوهش‌های کیفیت حسابرسی داخلی را در نظر بگیرند.

هر پژوهشی ممکن است تحت تأثیر محدودیت‌ها و سختی‌هایی شود که توسط پژوهشگر قابل کنترل نیست. برخی از محدودیت‌ها ذاتی و برخی ناشی از شرایطی از قبیل محیط، قوانین و مقررات، عدم دسترسی کافی به منابع اطلاعاتی و محدودیت‌های زمانی انجام تحقیق است. محدودیتی که در پژوهش حاضر با آن مواجه شدیم مرتبط با نحوه اندازه‌گیری کیفیت حسابرسی داخلی در شرکت‌های بیمه است چرا که شاخص‌های استقلال کمیته حسابرسی، تخصص و تجربه کاری مدیر واحد حسابرسی داخلی و تعداد کارکنان فعال در واحد حسابرسی داخلی در دسترس است که ناگزیر برای اندازه‌گیری متغیر مستقل، با آنها اکتفا کردیم. برخی از شرکت‌ها در برخی از سال‌ها تجدید ارزیابی داشته‌اند که آثار اندازه‌گیری آن، متغیرهای اهرم مالی و اندازه شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهد که به عنوان محدودیت در نظر گرفته شده است. همچنین شرکت بیمه رازی و حکمت صبا در خصوص مشخصات کمیته حسابرسی و حسابرسی داخلی در قلمرو زمانی پژوهش، اطلاعاتی افشا نکرده‌اند همچنین در بازه مورد مطالعه پژوهش حاضر (۹ سال) شرکت بیمه تعاون فقط برای ۱ سال اطلاعات افشا کرده است، که در تخمین مدل از جامعه آماری ما حذف شد.

منابع

- Abbott, L. J., Daugherty, B., Parker, S., & Peters, G. F. (2016). Internal audit quality & financial reporting quality: The joint importance of independence & competence. *Journal of Accounting Research*, 54(1), 3-40.
- Ado, A. B., Rashid, N., Mustapha, U. A., & Ademola, L. S. (2020). The impact of audit quality on the financial performance of listed companies Nigeria. *Journal of Critical Reviews*, 7(9), 37-42.
- Ahamdi, M., & Nourozi, M. (2016). Evaluation of the financial performance of listed insurance companies in Tehran stock exchange. *Iranian Journal of Insurance Research*, 5(4), 279-289. doi: 10.22056/ijir.2016.04.04 (in Persian)
- Ahmadi Ghouchan atigh M, Sehat S, Nikoomara H, Khalili Araghi M. (2021) Effects of Efficiency & Financial Risk (Credit Risk, Operational Risk, Liquidity Risk & Financial Wealth) on the Performance of Insurance Companies Listed on the Tehran Stock Exchange: A Case Study in Iran. *QJFEP* 2022; 10 (37):167-219 (in Persian)
- Ahmeti, A., Ahmeti, S., & Aliu, M. (2022). Effect of Internal Audit Quality on the Financial Performance of Insurance Companies: Evidence from Kosovo. *International Journal of Applied Economics, Finance & Accounting*, 12(2), 63-68.
- Alaaraj, S., Mohamed, Z. A., & Bustamam, U. S. A. (2018). External growth strategies & organizational performance in emerging markets: The mediating role of inter-organizational trust. *Review of International Business & Strategy*, 28(2), 206-222.
- Alawaqleh, Q. A. (2021). Impact of accounting information system on internal audit quality: Mediating role of organizational culture. *International Journal of Financial Research*, 12(1), 205-213.

Alikhani, R. , Maranjory, M. & Davoudi, S. (2021). Audit Committee Characteristics & Audit Reporting Readability. *Accounting & Auditing Review*, 28(1), 80-101. doi: 10.22059/acctgrev.2021.303906.1008381 (in Persian)

Amini V., & Khodadadi M. (2022). The Relationship between Internal Audit Characteristics & Fraud Risk Management of Insurance Companies. *Journal of New Research Approaches in Management & Accounting*, 6(22), 55-70. (in Persian)

Bazrafshan, A., Hejazi, R., Rahmani, A., & Bastani, S. (2021). Meta-Analysis of Audit Committee Independence & Financial Reporting Quality. *Management Accounting*. 8(25). 101-117. (in Persian)

Bello, S. M., et al. (2017). Investigating the Relationship between internal audit Quality & Organizational Performance of Public Universities in Nigeria. *Journal of Accounting, Auditing, & Finance Research*, 5 (6), 1, 23.

Bigler K., Mohebbi A., & Mousavi P. (2022). Fraud investigation, internal audit quality, & company performance. *Journal of New Research Approaches in Management & Accounting*. 6(21), 419-430. (in Persian)

Enekwe, C., Nwoha, C., & Udeh, S. N. (2020) “Effect of Audit Quality on Financial Performance of Listed Manufacturing Firms in Nigeria (2006-2016)”, *Advance Journal of Management, Accounting & Finance*, vol. 5, Issue 1, pp. 1-12.

Erfani A.R., & Sedigheh Mohammadmoradi. Social Responsibility & Financial Performance of Banks in Iran. *Journal of Monetary & Banking Research*, 14(49), 535-560. (in Persian)

Ganji,Hamidreza, hosayni,seyed rasoul, roozban,marzie, mohamad zadeh,sara, nami fard tehrani,niayesh. (2023) .Antecedents & Consequences of Internal Audit Effectiveness & Internal Audit Quality .*Judgment & Decision Making in Accounting & Auditing* ,5 (),107-138. (in Persian)

Hajiha, Z. & Haghighi, H. (2016). Review of the relationship between application of management accounting tools on with internal audit professional competence in the company production listed in Tehran Stock Exchange. *Journal of Management Accounting & Auditing Knowledge*, 5(19), 47-60. (in Persian)

Jannopat, S., & Phornlaphatrachakorn, K. (2022). Fraud Investigation, Internal Audit Quality & Organizational Performance: Empirical Evidence From Thai Listed Companies. *The Journal Of Asian Finance, Economics & Business*, 9(1), 311-324.

Kokabi, S., Kamyami, Y., & Rezaian, R. (2023). Identifying Internal Audit Quality Criteria for Companies Listed in the Iranian Stock Exchange. *International Journal of Finance & Managerial Accounting*, 8(28), 55-74. (in Persian)

Mburunga, E. M., Walubuka, E., & Gichana, M. I. (2019). Internal Auditors' Independence & Financial Performance of Listed Banks at the Nairobi Securities Exchange. *International Journal of Scientific Research & Management*, 7(02).

Pizzini, M., Lin, S., & Ziegenfuss, D. E. (2015). The impact of internal audit function quality & contribution on audit delay. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 34(1), 25-58.

Ravahi S., & Rajaeizadeh Har&i A. (2022). Investigating the Effect of Corporate Governance & Internal Audit Quality on Financial Reporting Quality. *Journal of New Research Approaches in Management & Accounting*, 6(20), 39-55. (in Persian)

Saithip J, Kornchai P. (2022). Fraud Investigation, Internal Audit Quality & Organizational Performance: Empirical Evidence from Thai Listed Companies. *Journal of Asian Finance, Economics & Business*. 9 (1). 0311–0324

Sasani & Esk&ari (2013). Evaluate the efficiency & effectiveness of the internal audit unit. *Auditor Bi-Monthly*. Serial 67 (November 2013). (in Persian)

Sasanian & Esk&ari (2012). Evaluating the efficiency & effectiveness of the internal audit unit. *Auditor bimonthly*. 67 in a row (November 2012). (In Persian)

Turetken, O., Jethefer, S., & Ozkan, B. (2020). Internal audit effectiveness: operationalization & influencing factors. *Managerial Auditing Journal*, 35(2), 238-271.

Valizadeh Larijani, A., & Khodaei, Mona. (2021) The Moderating Effect of Internal Audit Function Quality on the Relationship between Corporate Governance Quality & Corporate Performance, *Financial Accounting & Auditing Research*, 13(4 (52)), 1-22. (in Persian)